



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. An Materia prima existat propriâ existentiâ vel existentiâ
formæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

specu diverforum, nec hoc dicere aliquid novum est, quia etiam ipse Aristoteles divisit quantitatem, in æqualem & inæqualem, cum tamen non sit necesse, ut aliqua quantitas sit ita æqualis, ut nullo modo sit inæqualis, cum nullus talis sit, & eodem modo habet se res in proposito.

Urgetur. Omnis actus, vel est informans, vel subsistens, sed materia prima nec est actus informans, nec subsistens; ergo materia prima non est actus; probatur mi. non informans, quod certum est, nec subsistens, quod probatur; quia actus subsistens non indiget alio subsistente & sustentante, sicut informans, adeoq; perfectior est. R. dist. ma. omnis actus Physicus, vel Metaphysicus, est informans, vel subsistens, transeat ma. omnis actus entitativus est informans, vel subsistens, nego ma. quia talis actus nihil est aliud, quam entitas ipsius rei existentis. R. 2. negando mi. pro secunda parte, ad cuius probationem dico, actum entitativum suo modo informare, & perficere ipsam potentiam objectivam, id est secundum esse objectivum ipsam materiam.

X.
Argumentum
extrinsecum.

Arguitur: Ex duobus entibus in actu, non sit unum per se, sed materia & forma sunt duo entia in actu, secundum nos; ergo non faciunt ens per se, quale debet esse compositum naturale R. dist. ma. Ex duobus entibus completis in actu, non sit unum per se, concedo ma. In completis prout est in proposito, maxime si unum sit in pura potentia Physica, & alterum sit actus Physicus, ut est materia & forma; nego ma. Eodem modo respondet fuscus Doctor in secundo supra & in report. n. 17. & 19. ubi ostendit, quantum potest, quare aliqua duo & quænam faciunt ens unum per se. Item quænam sint, quæ non faciunt, & quare non faciunt.

Instatur. Ens completum, & incompletum non differunt, nisi accidentaliter, & consequenter sunt ejusdem speciei; ergo, si repugnat enti completo, in actu facere ens per se, repugnat etiam enti actu incompleto. R. 1. Si instantia valeret, probaret etiam, quod forma, quæ est ens incompletum, non faceret ens unum per se, ob eandem rationem. R. 2. dist. ant. Ens completum & incompletum, sub eodem genere non differunt, nisi accidentaliter, ut albedo ut duo, & albedo ut octo; transeat; si sint sub diverso genere, nimirum actus & potentia, ut est in proposito, nego ant. & consequentiam.

XI.
Secundum,

Arguitur Secundò: Materia prima haberet actum entitativum Metaphysicum, distingueretur per ipsum, ab omnibus aliis rebus, hoc non potest dici; ergo, probatur mi. Omnis distinctio positiva est à forma; ergo, si materia distingueretur ab omnibus aliis rebus, deberet habere formam, & sic non esset pura potentia Physica. R. negando mi. cuius probationis ant. dist. est à forma Physica, vel Metaphysica, concedo ant. à forma Physica semper, nego ant. & similiter dist. consequens deberet habere formam Metaphysicam, vel Physicam, concedo consequentiam, Physicam semper, nego consequentiam, quia etiam Angeli distinguuntur

specie positivè, & tamen non includunt formam Physicam. Sed

Instatur. Ad hoc, ut aliquid habeat formam, vel differentiam Metaphysicam, debet habere radicem, seu principium, unde desumatur, sed in materia prima non potest assignari aliquid tale principium, aut radix; ergo non poterit habere formam Metaphysicam. R. negando mi. Entitas enim realis & Physica materia est tale principium, quæ est diversæ naturæ, ab alia entitate reali & Physica, & hoc est non modo in materia, sed etiam in aliis omnibus naturis.

Urgetur. Si Materia prima haberet aliquem actum Metaphysicum, constitueret cum ipso aliquam speciem, sed non constituit, ergo: probatur mi. quia alioquin esset collocabilis in prædicamento; sed non est; ergo: probatur mi. quia non ad omnes species, utpote cum non participet naturam omnium, nec etiam ad aliquam unam, quia non est ratio, cur potius ad hanc, quam ad illam. R. dist. ma. constitueret aliquam speciem completam Physicè, nego; incompletam Physicè, & Metaphysicè completam, concedo ma. & distinctà similiter minori, nego consequentiam. Ad probationem mi. R. negando, quia potest saltem indirectè & reductivè reduci ad illam speciem substantiæ materialis Physicæ completæ, quam componit, sicut pars potest reduci ad totum.

QUÆSTIO IV.

An Materia prima existat propria existentia, vel existentia forma?

Hæc quæstio, quoad resolutionem, totaliter dependet à priori; nam si tenetur, quod nullum habeat actum entitativum, consequenter teneri debet, quod non existat existentia propria: unde Thomistæ negantes ei actum entitativum, pariter negativè respondent ad titulum; verumtamen quia præcedentem resolvi affirmativè; idè cum Scotistis & Neotericis communiter ad quæstionem

Dico: Materia prima non existit existentia forma, sed sua. Ita Scotus in 2. d. 12. q. 1. & 2.

Probatur primo: Ratione delimitata ex Aristotele 7. Met. t. 13. ubi dicit: Actum esse, quod distinguit unam rem, ab alia, sed materia prima distinguitur realiter à forma substantiali, quia sine illa existere potest, ut dicam infra; ergo habet aliquem proprium actum, per quem existat; ergo non existet per formam, seu per ejus existentiam, sed per propriam.

Probatur secundò: Nihil prius potest existere per existentiam posterioris, sed materia prima est prior, quam forma aliqua substantialis materialis & Physica; ergo materia prima non potest existere per existentiam formæ, sed existet per existentiam propriam; consequentia videtur esse optima: nam si prius materia existit, quam existat forma, ergo prius habebit existentiam, quam existat forma, quia omnis res per suam existentiam existit, materia etiam patet: quia existentia posterioris non potest

potest esse, antequam sic illud, quod est post-
terius; restat ergo sola probanda minor: Mate-
ria est subiectum primum & immediatum
omnis formae substantialis, & omnis formae ma-
terialis; causa verè in eam influens, sed omnis
causa est prior saltè naturà, quàm sit in quod
influit suam causalitatem; ergo materia saltè
naturà erit prior, quàm sit forma & consequen-
tèr non poterit existere, per existentiam formae,
cùm existentia formae non sit ante ipsam for-
mam. Confirmatur: Concurfus materialis est
influxus, & aliquo modo operatio, sed prius est,
rem esse & existere, quàm operari; ergo in illo
priori, quo materia concurrat, ad productio-
nem, seu educationem formae, existit materia &
non existit forma; ergo pro illo priori materia
non existit per existentiam formae, quia pro il-
lo priori forma nondum existit, alioquin prius
esset, quàm haberet existentiam suam.

III. Dices: Quòd licet in illo casu, quo ma-
teria concurrat, ad productionem vel educa-
tionem formae, non existat forma producenda, ver-
bi gratia: Ignis in materia ligni: existit tamen
prior forma, id est forma ligni, per quam tunc
existit, atq; adeò non existit sine forma, sed
Contra implicat: materiam ligni existere per
formam ligni, quando ignis producit, quia
pro eodem instanti, quo producit forma
ignis, destruitur forma ligni, quia ista expelli-
tur per formam ignis jam productam; ergo in
illo instanti non est existentia formae ligni; er-
gò pro illo instanti non poterit per illam exi-
stere.

IV. Probatur Conclusio secundò:

Ex Ente & non ente simpliciter, non fit ali-
quod ens simpliciter, tanquam ex parte essen-
tiali, sed ex materia prima fit compositum Phy-
sicum, quod est ens simpliciter; ergo materia
est ens simpliciter; ergo ulterius per propriam
existentiam existens; probatur hæc consequen-
tia, quia quod est in potentia objectiva tantum,
est tantum secundum quid tale, sed quod non
est existens, est tale tantum in potentia obje-
ctiva.

V. Dices: Hinc tantum sequi, quòd mate-
ria existat per existentiam formae. Sed è contra:
ipsa existentia formae dependet ab existentia
materiae, seu à materia existente, tanquam à
causa materiali, quia forma dependet in esse &
conservari à materia naturaliter; sed quod de-
pendet à causa existente, dependet ab existen-
tia causae, saltè tanquam à conditione; ergo
existentia formae dependet à se, vel à forma,
tanquam causà, quod non est intelligibile, vel
datur materiae existentia, à quâ dependeat
utraq; tanquam à causa vel ad minus tanquam
à conditione.

VI. Probatur Conclusio tertio:

Omnis actio realis causae efficientis habet pro
termino aliquid ut existens; ergo ubi sunt duae
actiones realiter distinctae & habentes terminos
realiter distinctos, quilibet ex ipsis terminis
debet habere existentiam sibi correspondentem,
sed actio productiva materiae, & actio educiva
formae sunt actiones reales distinctae rationis,
quia una est creatio, & altera productio gene-

F. Amandi Hermann Physica.

ratioq; habent quoq; terminos realiter distin-
ctos, una materiam, altera formam; ergo tam
materia, quàm forma debent habere proprias
existentias.

Probatur Conclusio quartò: VII.

Si existentia materiae esset eadem cum existen-
tia formae, sequeretur quòd quotiescunq; gene-
raretur, vel corrumpetur forma, vel composi-
tum substantiale, quòd toties generaretur &
corrumpetur materia; sed hoc est contra
ipsum Adversarios & dicta superius, ubi demon-
stravi, materiam esse simpliciter ingenerabilem
& incorruptibilem; ergo; probatur sequela
ma. Quia quando res perdit existentiam, non
existit, aliàs posset res existere, quæ nullum ha-
beret existentiam, sed destructà formà, quam
materia prima habet, destruitur existentia, quæ
materia prima existit; quia est eadem existen-
tia utriusq; ergo, destructà illà formà, destrui-
tur materia, ab agente creato; ergo destructà
alterà formà, paritèr destruitur, & sic de cæte-
ris: probatur etiam mi. quia ipsi Adversarii di-
cunt, esse idem subiectum in genito & corru-
pto, & etiam dicunt materiam non generari
vel corrumpi, cùm sit terminus creationis: ergo
habet materia existentiam, distinctam ab exi-
stentia formae, vel debent prædicata contra-
dictoria eidem rei competere, concedere, exi-
stentiam nimirum & non existentiam. Sed

Dices: Non secuturum inde materiam VIII.

esse generabilem vel corruptibilem, quia ad
hoc, ut aliquid corrumpatur, aut destruat, re-
quiritur, quòd transeat ab esse, ad non esse, & ut
generetur à non esse, ad esse, neutrum tamen
contingit; quando materia perdit unam for-
mam & acquirit alteram, quia in eodem instan-
ti quo amittit priorem, acquirit aliam, per
quam nunc existit, & sic nunquam existit, sine
aliqua forma; sed Contra: Materia perdidit
existentiam quæ ante existebat; ergo fuit de-
structa; probatur consequentia, quia destrui
nihil est aliud, quàm perdere existentiam; er-
gò, probatur ant. materia ante existebat, per
existentiam formae, secundum vos ita quòd exi-
stentia formae faciebat ipsam formaliter existe-
re, sed existentia formae est destructa; ergo &
existentia materiae, aliàs eadem existentia esset
destructa, & non esset destructa. Sed aliter

Dices 2. Ut Res dicatur corrumpi vel IX.

produci, non sufficit, ut secundum existentiam
corrumpatur vel producat, sed debere, secun-
dum existentiam & essentiam produci & cor-
rumpi; materia verò non producit, nec cor-
rumpitur, secundum essentiam & sic non sequi-
tur quòd producat vel corrumpatur. Contra
ex hac responsione sequeretur, quòd nec forma
substantialis materialis, nec accidentia genera-
ri possint & corrumpi, sed hoc est contra ipsos:
ergo, probatur sequela, quia formarum & acci-
dentium essentiae sunt, æquè ingenerabiles &
incorruptibiles, aut dicere debent, quòd
quando corrumpitur forma, etiam corrumpa-
tur secundum esse essentiae, & esse objectivum,
quod est absurdum.

Probatur Conclusio quinto: X.

Ad hoc, ut forma dicatur verè generari, se-
cundum

cundum ipsos etiam Adversarios, necessario requiritur, ut materia, in aliquo instanti reali temporis, habeat privationem ejusdem formae; ergo materia praexistit, in illo instanti reali, ante formam etiam primam, sed non existebat tunc, per existentiam formae, quae adhuc non est: ergo; probatur consequentia prima, quia in nullo subiecto datur privatio formae, nisi aptum natum sit, recipere formam, sed materia prima non est apta nata recipere proximè formam realem, nisi actu existat; aliàs materia possibilis esset apta nata proximè recipere formam realem existentem, quod nemo unquam somniavit; ergo materia pro nullo instanti habet privationem formae, pro quo non existit; ergo ulterius si habet privationem formae, pro aliquo instanti, ad ipsam formam, ut illi concedunt & debent, non existit tunc, per existentiam formae, quod est intentum.

XI.
Opponitur &
solvitur D.
August.

Opponitur I. Autoritas D. Augustini lib. 83. qq. 9. 54. Ubi materiam nihil esse dicit, ait enim: *Deterius corpore nihil est, quia materia caret omni specie, recte nihil dicitur*; Item lib. 12. Confess. cap. 7. dicitur: *Fecisti caelum & terram duo quaedam, unum prope te & c. alterum prope nihil*, ut supra adduxi etiam; ergo materia non habet propriam aliquam entitatem, nec consequenter existit propria existentia, sed solum per existentiam formae. Verum tamen respondeo ad primum locum, quod Sanctus Doctor non vocet materiam propriè & absolute nihil, sed solummodò comparatione, ad alias substantias completas, vel in ordine ad formas, ita quod nihil sit formarum. Ad secundum locum dico, quod non neget esse aliquid, nam licet dicat, quod sit *prope nihil*, attamen alibi addit, *hoc nihil non esse tamen omnino nihil*: nam lib. 1. Contra Advers. Legis cap. 8. ait: *Neg. ista materies omnino nihil est &c.* unde in praefato loco tantum vult, quod duo sint entium genera, quorum unum maximè accedit ad Deum, id est, Angeli: & alterum in perfectione infimum, & est materia prima, ita exponit S. Aug. Doctor subtilis. Sed

XII.
Opponitur &
solvitur
Arist.

Opponitur 2. Autoritas Aristotelis 5. Met. cap. 15. ubi dixit: *Animam esse causam existentiam materiae & 4. Met. t. 15. dicit: Quod materia sit potentia, quia potest progredi ad formam, cum vero actu sit, tunc est in forma.* R. ad primam autoritatem, quod anima non possit dici causa efficiens materiae, quod nec Aristotelem velle, Adversarii dicent, sed dicitur eatenus causa, quatenus est causa formalitèr denominandi, non verò, quod sit causa existendi. Ad secundum locum dico, quod si Aristoteles similia habet, nihilominus tamen nihil facere contra Conclusionem: nam sumit potentiam, ut opponitur actu formalitèr Physico, non autem ut opponitur actu entitativo, seu existentia, & sic quādo materia actu sit, id est informatur, tunc in forma est, id est, sub forma est. Sed

Instatur. Si materia existit per actum, sive sit Physicus, sive Metaphysicus & entitativus; ergo verum est, quod non existat per existentiam propriam, probatur sequela: quia existit per existentiam actus Metaphysici; ergo, non existit, per existentiam propriam. R. negando utramque consequentiam, quia ipsamet

materia est actus ipsemet Metaphysicus; seu realis entitas; unde non habet alienam existentiam, per quam existat. Nec exinde tamen sequitur, quod tunc ex materia & forma fieret unum per accidens, quia non sunt actus completi Physicè.

Arguitur. Omnis actus purus ita est actus, ut nihil habeat potentialitatis admixtum; ergo etiam pura potentia ita est potentia, ut nihil habeat admixtum de actu, ant. patet, de Deo, qui proinde à Theologis vocatur purus actus, quia nihil includit potentialitatis; probatur consequentia, tum à paritate, tum quia oppositorum eadem est ratio & disciplina, tum quia purus actus & pura potentia summe distant à se mutuo. R. disting. consequens (concesso antecedente) ergo pura potentia ita est potentia, ut nullum includat actum oppositum illi potentia, à qua potentia denominatur pura, concedo consequentiam, ita ut nullum includat actum oppositum potentia, à qua non denominatur pura potentia, nego consequentiam. Itaque, materia prima denominatur in pura potentia subiectiva, & sic nullum includit actum oppositum huic potentia, nempe actum formalem vel informantem, non tamen dicitur esse in pura potentia obiectiva, cum habeat actum entitativum, oppositum purae potentiae obiectivae; Aliud autem est de Deo, qui ratione suae infinitae perfectionis includit omnem omnino perfectionem possibilem, poni in uno, & per consequens, omnem omnino excludit potentialitatem; materia prima verò, licet sit pura potentia subiectiva, tamen non excludit omnem omnino actum.

Instatur. Datur actus purus, qui utrumque potentialitatem excludit; ergo etiam potentia pura, quae utrumque actum, seu actualitatem excludat. R. negando consequentiam; Et ratio disparitatis est, quia infinitae perfectioni competit excludere omnem omnino potentialitatem, quae semper imperfectionem involvit, quod proinde soli Deo competit; nullum tamen est assignabile ens creatum, quod sit tam perfectum, ut omnem imperfectionem excludat. Deinde non nego, quin possit dari aliqua potentia ita pura, quae excludat omnem omnino actum videlicet entitativum & formalem, sed tantum non esse possibilem, quae actu existeret, & utrumque excluderet; materia namque possibilis utrumque actum excludit.

Urgetur. Materia est Physicè simplex; ergo vel tota est potentia, vel tota est actus: Quia simplex entitas non potest constare potentia & actu Physicis, sed non est tota actus; ergo erit tota potentia, & consequenter nullum includit actum. R. materiam primam esse totam potentiam, & totum actum, sub diverso tamen respectu, videlicet tota est potentia subiectiva, & tota est actus entitativus, non tamen per aliquam compositionem, sed per identitatem, quod non repugnat. Plures objectiones, & instantias, vide apud Autores passim. Per hæc puto tam huic, quam præteritæ quæstioni satis esse factum.

Replicatur. Omnis existentia est à forma, ut ait Avicennas 2. Met. sed materia nullam habet

habet in se formam; ergo nullam existentiam. R. dist. ma. Omnis existentia completa, vel entis Physicè completi, est à forma ultimata, concedo ma. incompleta, seu entis Physicè incompleti, nego ma. quia datur existentia, quæ nullo modo est à forma Physica, ut est existentia Dei, Angeli &c.

QUÆSTIO V.

An materia possit existere absq; omni forma?

Sensus questionis præsentis est: an materia possit, per aliquam potentiam & virtutem alicujus agentis, sive naturalis, sive supernaturalis, extolliari, ab omni forma, ita ut tunc sic extolliata, necessariò deberet definere, vel utrum adhuc permancere possit, & maximè controvertitur de formis absolutis, sive postea illæ sint substantiales, sive accidentales? Principalius tamen agitur, de forma substantiali; quod autem naturæ viribus materia non possit existere sine forma, res videtur indubitata, & mox probabo; quod è contrà supernaturalitèr, separata à forma, existere queat, controvertunt Thomistæ & Scotistæ, cum suis Præceptoribus; nam D. Thomas 1. p. q. 66. a. 1. & quodl. 5. dicit: materiam, de absoluta potentia Dei, non posse existere sine forma, & hoc consequenter ad superiora: nam si non habet propriam existentiam, sed existit per existentiam formæ, non poterit existere, nisi per existentiam formæ. Scotus verò 2. d. 12. q. 2. econtra asserit, id omninò non implicare, quem præter hos sequuntur Recentiores & Nominales communiter. Itaque

DICO I. Materia naturalitèr non potest existere, sine omni forma substantiali, neq; unquam fuit. Prima pars est communis, secunda est contra Marsilium & alios nonnullos, qui putant materiam bis fuisse sine forma, primò in creatione ex illo Gen. 1. comprobantes: Terra autem erat inanis & vacua. Secundò in triduo mortis Christi; verum tamen perperam; unde partem illam secundam probo primò; Si materia unquam fuisset sine forma substantiali maximè in creatione mundi, & in triduo mortis Christi; sed tunc non fuit, sine omni forma; ergo nunquam: major est Adversariorum: probatur mi. quoad primum ex D. Augustino lib. 12. Confess. cap. 29. ubi sic habet: Sic est prior materies, quam id, quod ex ea fit, non idèd prior, quia ipsa efficit, cum ipsa fiat, nec prior intervallo temporis. Et lib. 1. contra Adversarios legis & Proph. cap. 9. ubi sic ait: Nec putandus est Deus informem prius fecisse materiam & intervallo temporis formasse, quod informe prius fecerat, sed sicut in loquente fiunt verba sonantia, ubi non prius vox informis, post accipit formam, sed formata profertur, ita intelligendus est Deus, de materie quidem informi fecisse mundum, sed simul eam concrevisse mundo. Similia habet D. Basiliius hom. 2. hexam. ubi vocat Eos Scripturæ depravatores, qui per terram inanem & vacuum, intelligunt materiem informem. Unde si Divus Augustinus, & alii quidam sancti Patres, videntur sentire contrarium, opponi possunt primò præallegatae autoritates; deinde explicandi sunt, quod materia naturà, non verò tempore præcesserit formam. Probatur mi. quoad al-

teram: quia in triduo mortis Christi, materia prima, sub forma corporeitatis; unde nos minimè urget; & quamvis Marsilius possit cogitare, argumentum futurum oneri negantibus tales formas, attamen facilè respondent, quòd si fuerit, tunc quòd miraculosè, non naturalitèr & viribus naturæ. Itaq;

Probatur Conclusio, quoad primam partem cum Pontio: si materia possit esse, sine aliqua forma naturalitèr, maximè per actionem alicujus causæ secundæ naturalis, sed hoc non potest contingere, ergò. probatur mi. quia agens naturale non intendit per se destructionem alicujus rei, sed eatenus destruit, quatenus intendit producere aliquem alium effectum, quem absque destructione non possit producere, ergò nequit destrui compositum substantiale, aut separare formam substantialem à materia, nisi producat aliam formam substantialem & consequenter nequit naturalitèr separari.

Dices cum Arriaga: Potest destrui aliqua forma accidentalis, absque ulla forma incompatibili, ut patet in destructione lucis; ergò similiter potest destrui forma substantialis, absque alia forma incompatibili, R. Lucem non destrui per actionem positivam, sed per subtractionem concursus positivi, & illa ipsa subtractio non fit, nisi per defitionem causæ conservativæ, sed formæ substantiales omnes habent causas, naturalitèr conservativas, semper applicatas, nec propterea conservatio earum naturalitèr subtrahi potest, nisi tollantur dispositiones conservativæ earum, quæ tolli tamen non possunt, nisi per introductionem formarum oppositarum. Sed in contra principalitèr

Arguitur. Materia prima habet propriam existentiam, & subsistentiam independentèr à forma; sed illud, quod habet propriam existentiam, & subsistentiam sine dependentia, tanquam à causa, vel tanquam à conditione concomitante, potest existere, sine illo alio; ergò materia potest naturalitèr existere, sine forma. R. dist. ma. Materia habet propriam existentiam, & subsistentiam, prout subsistentia dicit, & sonat idem, quod per se esse, & non esse in alio, tanquam in subiecto inhesionis, concedo ma. Materia habet propriam existentiam, & subsistentiam, prout subsistentia dicit ens per se existens, habens ultimam actualitatem, nego ma. & dist. similiter min. nego consequentiam; Itaque materia non potest existere sine omni forma, tùm quia non habet subsistentiam perfectam, ut habet secundum membrum distinctionis, tùm ex eo, quòd talis sit naturæ ordo, à Deo sic præfixus, & connaturalis exigentia; quare non est dependentia à forma, veluti à causâ, veluti à conditione concomitante.

Instatur: Ideò anima rationalis potest naturalitèr existere sine corpore, quia non dicit dependentiam ad corpus, veluti ad causam, aut veluti ad conditionem necessariò concomitantem; ergò si materia non dicit talem dependentiam, etiam naturalitèr potest existere sine forma. R. Negando consequentiam: quia

III.

IV.

V.

Argumentum in contrarium.